UN COLOCVIU DE ROMANISTICĂ ŞI O CATEDRĂ DE ROMÂNĂ. IMPRESII DE LA SZEGED

MARIANA NEŢ
Academia Română. Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan" – Alexandru Rosetti

Ediția a treia a colocviului internațional *Comunicare şi cultură în România europeană* a avut loc la Universitatea din Szeged (Ungaria), în perioada 3-4 octombrie 2014 şi a purtat titlul „România între interculturalitate şi identitate: spații romanice europene şi extraeuropene". Trebuie precizat de la început că această manifestare a fost *găzduită* la Universitatea din Szeged, dar organizată de Catedra de limbi şi literaturi romanice din cadrul Facultății de Litere, Istorie şi Teologie de la Universitatea de Vest din Timişoara, care prin precedentele două ediții de succes , şi-a creat deja o tradiție în acest sens. Şi-a creat, de altfel, şi o serie de participanți fideli şi de prestigiu din țară şi din alte spații romanice. Printre sponsorii manifestării s-a numărat şi Institutul Român de Cultură şi Cercetare Umanistă de la Veneția.

Din perspectiva unui participant, în absența unor date exacte furnizate de organizatori, este greu de făcut o estimare a numărului de vorbitori (dat fiind că, aşa cum se întâmplă, de regulă, la congrese şi colocvii, unii dintre cei înscrişi în program au anulat în ultimul moment). Se poate însă spune, fără riscul de a greşi prea mult, că au fost susținute circa o sută de comunicări. În afara participanților din România (din motive evidente, cei mai mulți), manifestarea s-a bucurat de prezența unor oaspeți din Italia – profesorul Norberto Cacciaglia de la Universitatea Liberă de la Siena a susținut o conferință plenară –, Spania – academicianul José Manuel Gonzáles

BDD-A23947 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:16 UTC)

Calvo a ținut tot o conferință în plen –, Franța – binecunoscuta românistă Estelle Variot a vorbit, de asemenea, în plen –, Republica Moldova şi Ungaria.

Cum era şi firesc pentru un eveniment ştiințific care se ocupă de romanitate, colocviul a avut secțiuni dedicate limbii şi culturii latine, limbii române, literaturii române, literaturii şi civilizației italiene, literaturii spaniole şi hispano-americane, didacticii limbilor romanice şi interferențelor culturale romanice, dar şi o secție de istorie şi teologie şi o secție de spiritualitate creştină în România.

Limbile în care s-a desfăşurat manifestarea au fost, desigur, româna, italiana, spaniola şi franceza, dar şi – întrucât colocviul avea loc în Ungaria – maghiara. În maghiară s-au ținut mai ales alocuțiunile din plenul colocviului (ca, de altfel, şi cele de la recepția oferită, cu o seară înaintea deschiderii, de Primăria oraşului). Nu pot să nu remarc faptul că, în toate cazurile în care era folosită limba maghiară sau în care era prezent în sală vreun oficial din oraşul-gazdă, s-a recurs la traducere consecutivă, pe loc, astfel încât timpul alocat acestor alocuțiuni a fost dublu. După părerea mea, chiar în absența unor căşti la care să fie asigurată traducerea simultană, ar fi putut fi adoptată soluția mult mai „economică" şi obişnuită în astfel de situații, ca translatorul să se aşeze în proximitatea oficialului în cauză şi să îi traducă simultan, în aparté, astfel încât toată lumea să câştige un timp prețios. Iar dacă *trend*-ul contemporan cere totuşi recursul la o politică lingvistică similară celei la care am asistat la Szeged, atunci aceasta ar trebui folosită şi în România.

Motivul principal pentru care această a treia ediție a colocviului internațional *Comunicare şi cultură în România europeană* s-a desfăşurat la Szeged şi nu la Timişoara este faptul că manifestarea a coincis cu cea de a 65-a aniversare a Catedrei de limba română de la Universitatea din Szeged – sau din „Seghedin", cum spun românii din Banatul unguresc. Sărbătorirea catedrei de limba română a avut loc în dimineața care a precedat deschiderea lucrărilor colocviului, astfel încât toți participanții la colocviu au putut asista la eveniment. Şi chiar au făcut-o.

Unul dintre momentele emoționante dar şi cu certă valoare istorică al sărbătoririi l-a constituit proiecția a „65 de fotografii

BDD-A23947 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:16 UTC)

pentru 65 de ani de existență", care ne-a permis întâlnirea în spațiul virtual al unora dintre membrii cei mai activi ai acestui for de învățământ. Mulți au fost însă chiar prezențe reale la această manifestare, pe care au animat-o cu entuziasm, dar şi cu discreție şi ținută academică. Printre aceştia trebuie amintiți, în primul rând, prof. univ. Gheorghe Petruşan, fondatorul catedrei, şi conf. univ. Mihaela Bucin, actuala şefă de catedră şi organizatoarea competentă a manifestării.

Catedra funcționează în cadrul Facultății de Pedagogie şi pregăteşte cadre didactice pentru şcolile în limba română din cele zece comune din Banatul unguresc care, conform ultimului recensământ, au populație majoritar românească. Numărul vorbitorilor de română din zonă este însă în continuă descreştere, ceea ce se întâmplă atât din cauza natalității scăzute, cât şi a asimilării lor accelerate de către populația majoritară în Ungaria.

Românii din Banatul unguresc sunt o minoritate activă din punct de vedere cultural, după cum o demonstrează, între altele, publicația *Conviețuirea. Revista românilor din Seghedin,* al cărei prim număr din seria a doua (1/2014) a fost distribuit tuturor participanților la colocviu şi la aniversare. Cei care au răsfoit revista şi care au asistat la sărbătorire nu pot decât să spere ca atât cititorii acestei publicații cât şi studenții secției de limba română de la Facultatea de pedagogie a Universității din Szeged să fie din ce în ce mai mulți.

BDD-A23947 © 2014 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.58 (2026-11-16 21:00:16 UTC)